

Nr 230

Av fru Eriksson i Stockholm, om större skattelindring för barnfamiljer.

Årets statsverksproposition redovisar ett anmärkningsvärt inkomstöver-skott. Statens hela lånebehov för investeringar skall täckas med skattemedel, vidare föreslås en kraftig överbalansering, en skattesänkning och en höjning av folkpensionerna. Det inflationshot, som statsmakterna velat gardera sig emot, kommer huvudsakligast från investeringssidan. Konsumtionsökningen under 1955 har varit måttlig, och ett relativt stort frivilligt sparande anses ha skett. Vissa befolkningsgrupper, bl. a. folkpensionärer och barnfamiljer bland de lägre inkomsttagarna, torde emellertid knappast under fjolåret ha fått mycket att spara eller att höja sin konsumtion med, då de stora prisstegringarna träffade konsumtionsvaror, som är oundgängliga. I själva verket uteblev helt standardhöjningen för pensionärer och barnfamiljer.

Beträffande barnfamiljerna har under en följd av år skett en eftersläpning i välfärdsutvecklingen, som också 1954 års familjeutredning mycket slående visat i betänkandet »Samhället och barnfamiljerna». Utredningens siffror visar, att endast folkpensionärer har en lika låg eller lägre levnadsnivå. Folkpensionerna har dock höjts sedan 1947 successivt med sammanlagt 80 % och kommer rättvist nog att även i år få en lyftning. Barnbidragen däremot är oförändrade sedan 1948 med undantag för en liten justering i samband med den senaste kommunalskattereformen.

Familjeutredningen har vid diskussionen om ett stöd åt barnfamiljerna inte blott sysslat med barnbidragen utan även berört skattepolitiken. Utredningen påvisar, huruvida skattekraften hos medborgare i samma inkomstläge är mycket olika beroende på hur många som skall försörjas på inkomsten. Exempel anföres i utredningen på barnlösa makar med större utrymme för konsumtion på en hälften så stor inkomst som en flerbarnsfamilj. Skattesystemet tar ingen hänsyn till barnförsörjningen med det lilla undantag, som förvärvsavdraget representerar. Inkomstutvecklingen och penningvärdeförsämringen har medfört, att skattebördor, som det var meningen att avlasta barnfamiljerna genom barnbidragsreformen, har vältrats tillbaka på dem. Före införandet av barnbidrag svarade barnfamiljerna för 23,8 % av statsskatten. Med barnbidraget sjönk andelen, om man räknar bort bidraget, till 14,1 % av statsskatten. Utvecklingen har gått dithän, att 1954 betalade åter barnfamiljerna 22,4 % av de statliga skatterna. Familjer med tre barn och däröver mottog år 1948 nästan lika mycket i barnbidrag,

som de betalade i statsskatt, men nu får de betala bortåt 50 % mer än de mottar i barnbidrag.

Förslaget till statsbudget synes ha utrymme för ett ekonomiskt stöd åt barnfamiljerna redan nästa budgetår. I väntan på uppreglering av de kontanta barnbidragen borde som en temporär åtgärd en speciell skattesänkning kunna ges åt barnfamiljerna. Detta kan ske på olika vägar.

Utan att omarbete skatteskalorna skulle en skatterestitution på totalt ca 100 miljoner kunna ges barnfamiljerna med 60 kr. per barnbidragsberättigat barn. Om avräkningen gentemot den skattskyldiga barnfamiljen göres på hela dess skattebelopp på summan av statsskatt, kommunalskatt och pensionsavgift, skulle det bli ytterst få barnfamiljer för vilka barnavdraget skulle bli större än skatten.

En annan utväg att ge en temporär skattesänkning, innan en mer genomgripande reform av de kommunala ortsavdragen är färdig att genomföras, vore att medge alla familjer med minst två barn i hemmet under 16 år ett extra kommunalt ortsavdrag av samma storlek som det nuvarande ortsavdraget för ensamstående person i olika ortsgrupper. Denna skattesänkning skulle ge mer åt de mindre inkomstagarna, då kommunalskatten är avdragsgill i den statliga beskattningen. Totalt skulle kanske statens kostnader bli något lägre än 100 miljoner, som nämndes i det tidigare förslaget. I båda fallen skulle staten hålla kommunerna skadeslösa för skattebortfallet.

Med åberopande av det ovan anförda hemställs,

att riksdagen måtte besluta att redan nu tillgodose barnfamiljerna genom en större skattelindring än för övriga alternativt genom ett skatteavdrag av 60 kr. per barn eller genom att medge familjer med två eller flera barn ett extra kommunalt ortsavdrag och detta intill dess frågan om lättnader i barnfamiljernas ekonomiska ställning i sin helhet prövats.

Stocholm den 26 januari 1956

Nancy Eriksson